

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 36 00, 01 400 33 11

E: gp.mgrt@gov.si

www.mgrt.gov.si

Številka: 131-1/2019/42

Ljubljana, 15.2.2019

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o delu Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč v letu 2018, Finančni načrt dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019 in Program dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019 - predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi tretjega odstavka 4. člena Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15) je Vlada Republike Slovenije dne ..... sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o delu Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč (v nadaljnjem besedilu: komisija) v letu 2018 in finančni načrt dela komisije za leto 2019 ter potrdila program dela komisije za leto 2019.

Stojan Tramte
GENERALNI SEKRETAR

Priloge:

- Poročilo o delu Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč v letu 2018, šte.v.dok.:131-1/2019/1 z dne 11. 12. 2018
- Finančni načrt dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019, šte.v.dok.: 131-1/2019/ 3 z dne 11. 12. 2018
- Program dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019, šte.v. dok.: 131-1/2019/2 z dne 11. 12. 2018
- Zapisnik seje Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč, šte.v.dok.: 131-3/2019/1 z dne 11. 12. 2018

PREJMEJO:

- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za kulturo
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
- Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:				
/				
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:				
– Franc Stanonik, generalni direktor Direktorata za notranji trg				
– Breda Goršek, sekretarka, vodja sektorja za storitve in proizvode, Direktorat za notranji trg				
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:				
- Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč				
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:!				
5. Kratek povzetek gradiva:				
Na podlagi tretjega odstavka 4. člena Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15) ima Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč tudi naslednje pristojnosti:				
- sprejme letni program dela, ki vključuje tudi idejne zasnove ureditve posameznih vojnih grobišč, in ga predloži vladi v potrditev,				
- pripravi predlog letnega finančnega načrta dela in ga predloži vladi v sprejem,				
- pripravlja letna poročila o delu komisije in jih posreduje vladi v sprejem.				
Navedena gradiva je komisija sprejela oziroma pripravila na 21. redni seji dne 11. 12. 2018. S tem sklepom Vlada Republike Slovenije sprejme oziroma potrdi vse tri navedene dokumente.				
6. Presoja posledic za:				
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih			DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije			NE
c)	administrativne posledice			NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij			NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki			NE
e)	socialno področje			NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 			NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
2130 - Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	2130-16-0009 Odkrivanje in označevanje prikritih grobišč	160049 – Odkrivanje in označevanje prikritih vojnih grobišč	500.000,00	
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu /				
II. Finančne posledice za državni proračun:				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: /				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				

/	
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	NE
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.</p>	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
<p>Gradivo ni bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja, saj v skladu z 11. točko prvega odstavka 6. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 - odl.US , 102/15 in 7/18) predhodna javna objava ni bila potrebna.</p> <p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: .....</p> <p>V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti. - . <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p>	

Poročilo je bilo dano .....

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

**Zdravko Počivalšek
MINISTER**

Priloge:

- **predlog sklepa,**
- **obrazložitev.**

PREDLOG SKLEPA

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka:

Datum:

Na podlagi tretjega odstavka 4. člena Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15) je Vlada RS na ..... seji dne ..... sprejela naslednji

SKLEP :

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o delu Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč (v nadaljnjem besedilu: komisija) v letu 2018 in finančni načrt dela komisije za leto 2019 ter potrdila program dela komisije za leto 2019.

Stojan Tramte
GENERALNI SEKRETAR

Priloge:

- Poročilo o delu Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč v letu 2018
- Finančni načrt dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019
- Program dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019
- Zapisnik seje Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč

PREJMEJO:

- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za kulturo
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
- Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč, Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

Poročilo o delu Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč v letu 2018, Finančni načrt dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019 in Program dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019

Zakon o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15) v tretjem odstavku 4. člena določa, da mora Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč (v nadaljevanju: komisija) posredovati Vladi Republike Slovenije v sprejem in potrditev sprejeti letni program dela, pripravljen predlog letnega finančnega načrta dela in letno poročilo o delu komisije.

Navedena gradiva je komisija sprejela oziroma pripravila na 21. redni seji dne 11. 12. 2018.

Vlada Republike Slovenije v zvezi z navedenimi dokumenti pojasnjuje sledeče.

1. Poročilo o delu Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč v letu 2018

Varstvo vojnih grobišč in varstvo prikritih vojnih grobišč je v pristojnosti Republike Slovenije. Varstvo vojnih grobišč in varstvo prikritih vojnih grobišč je v Republiki Sloveniji urejeno:

- z Zakonom o vojnih grobiščih (Uradni list RS, št. 65/03, 72/09 in 32/17, v nadaljnjem besedilu: ZVG)
- in
- z Zakonom o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15, v nadaljnjem besedilu: ZPVGŽ).

Državni zbor Republike Slovenije je 9. 7. 2015 sprejel ZPVGŽ, ki je bil 24. 7. 2015 objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 55/2015, veljati pa je začel 8. 8. 2015. ZPVGŽ v 3. členu določa, da je za varstvo prikritih vojnih grobišč pristojno ministrstvo, pristojno za pokopališko in pogrebno dejavnost ter urejanje pokopališč, torej Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: MGRT). Do sprejetja ZPVGŽ je varstvo vseh vojnih grobišč (vojaška grobišča, grobišča žrtev vojne in grobišča žrtev vojne – po vojni usmrčenih oseb), skladno z ZVG, izvajalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ).

Vlada Republike Slovenije je 8. 3. 2018 (sklep št. 13100-1/2018/3) sprejela Finančni načrt dela komisije za leto 2018 ter potrdila Program dela komisije za leto 2018. Na podlagi sprejetega programa dela je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo izvedlo postopke izbora izvajalcev del. Z izbranimi izvajalci so bile sklenjene pogodbe o izvedbi del (potrjevanje/sondiranje, ureditev). Program dela komisije za leto 2018 je bil, samo z nekaterimi izjemami¹, izveden v celoti.

---

¹ V teh primerih so izvedbi del nasprotovali lastniki zemljišč na katerih so prikrita vojna grobišča. Zaradi zavrnitve vseh ponudb in zaključku postopka brez oddaje naročila pa niso bila realizirana gradbena pripravljala dela za dostop do posmrtnih ostankov v grobišču Jama pod Macesnovo gorico in zaščita odkritih posmrtnih ostankov.

Program je obsegal:

- ureditev 36 prikritih vojnih grobišč do faze, ki omogoča pripravo predloga za vpis grobišča v register vojnih grobišč na MDDSZ in posledično v register nepremične kulturne dediščine na MK.
- izkop in pokop žrtev iz 6 prikritih vojnih grobišč,
- potrditev oz. sondiranje 55 prikritih vojnih grobišč,
- izvlek odpadkov iz Brezna pri Debliških livadah.

Komisija je v letu 2018 naročila tudi načrt s tehničnimi rešitvami za enotno ureditev grobov žrtev iz prikritih vojnih grobišč, ki se bo tipsko uporabljal za ureditve vseh grobov, kjer so ali bodo pokopani iz prikritih grobišč prekopani posmrtni ostanki žrtev ter izdelavo baze oz. prepisa rokopisnih zapornih knjig v elektronski seznam.

V sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki (arheologi, antropologi, forenziki) je komisija pripravila tudi obsežno monografijo, v kateri je podrobneje predstavljeno opravljeno strokovno delo na podlagi izvajanja ZPGPVŽ, od njegove uveljavitve leta 2015.

Komisija ocenjuje, da se je ZPGPVŽ leta 2018 izvajal uspešno. Program je bil po vsebinski plati v večji meri realiziran.

2. Finančni načrt dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019

Komisija je na 21. redni seji dne 11. 12. 2018 pripravila predlog finančnega načrta dela za leto 2019. Sredstva za delo komisije v višini 500.000,00 EUR so zagotovljena v Proračunu Republike Slovenije za leto 2019, 2130 - MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO, Proračunska postavka: 160049 – Odkrivanje in označevanje prikritih vojnih grobišč, Podprogram/ukrep/NRP: 2130-16-0009 Odkrivanje in označevanje prikritih grobišč.

Skladno s programom dela komisije za leto 2019 so proračunska sredstva predvidena za vse stopnje postopka odkrivanja prikritih vojnih grobišč (6. člen ZPGPVŽ). Največ sredstev komisija namenja gradbenim pripravljalnim delom za dostop do posmrtnih ostankov v grobišču Jama pod Macesnovo gorico, pokopom in ureditvi grobov na pokopališčih ter ureditvi grobišč.

3. Program dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019

Program dela komisije za leto 2019 je bil sprejet na 21. redni seji komisije, dne 11. 12. 2018. Podlaga za pripravo Programa dela komisije je tretji odstavek 4. člena ZPGPVŽ in 6. člen ZPGPVŽ, ki določa, da postopek odkrivanja prikritih vojnih grobišč obsega:

- zbiranje in obdelovanje podatkov o prikritih vojnih grobiščih in grobovih,
- evidentiranje prikritih vojnih grobišč in grobov, njihovo začasno obeležitev in zavarovanje,
- potrjevanje grobišč,
- skupinsko ali posamično identifikacijo, če je to mogoče,
- pokop žrtev,

- predlog za vpis grobišča v register vojnih grobišč in v register kulturne dediščine,
- ureditev grobišča.

Na podlagi izkušenj izvajanja aktivnosti pri postopkih odkrivanja prikritih vojnih grobišč v letih 2015 - 2018, se je komisija odločila, da bo tudi v letu 2019 ena njenih prednostnih nalog ureditev in dopolnitev baze vojnih grobišč z ustreznimi evidencami in ažurnimi podatki. S prenosom upravljanja spletne aplikacije Grobišča iz MDDSZ na MGRT, bo komisija omenjeno aplikacijo v letu 2019 vsebinsko nadgradila, saj se je situacija tako na terenu kot v vsebini bistveno spremenila. Poleg navedenega je drugi predpogoj za nemoteno izvedbo programa dela komisije predhodna komunikacija z lokalnimi skupnostmi (občina, upravna enota, cerkvena skupnost) ter predhodno seznanjanje in usklajitev z lastniki zemljišč za poseg na njihovem zemljišču.

Glede na navedeno Vlada Republike Slovenije sprejema Poročilo o delu komisije v letu 2018, Finančni načrt dela komisije za leto 2019 in Program dela komisije za leto 2019.

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ
IN TEHNOLOGIJO**

DIREKTORAT ZA NOTRANJI TRG
Sektor za storitve in proizvode

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
KOMISIJA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA REŠEVANJE VPRAŠANJ PRIKRITIH GROBIŠČ

T: 01 400 35 64
F: 01 400 35 88
E: gp_mgri@gov.si
www.mgri.gov.si

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

Številka: 131-1/2019/1
Datum: 11. 12. 2018

**Zadeva: Poročilo o delu Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj
prikritih grobišč v letu 2018**

I. UVOD

Varstvo vojnih grobišč in varstvo prikritih vojnih grobišč je v Republiki Sloveniji urejeno z:

- Zakonom o vojnih grobiščih (Uradni list RS, št. 65/03, 72/09 in 32/17, v nadaljnjem besedilu: ZVG) in
- Zakonom o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15, v nadaljnjem besedilu: ZPVGPŽ).

Varstvo vojnih grobišč in varstvo prikritih vojnih grobišč je v pristojnosti Republike Slovenije.

Vlada Republike Slovenije

Državni zbor Republike Slovenije je 09. 07. 2015 sprejel Zakon o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev, ki je bil 24. 07. 2015 objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 55/2015, veljati pa je začel 08. 08. 2015. ZPVGPŽ v 3. členu določa, da je za varstvo prikritih vojnih grobišč pristojno ministrstvo, pristojno za pokopališko in pogrebno dejavnost ter urejanje pokopališč, torej Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: MGRT). Do sprejetja ZPVGPŽ je varstvo vseh vojnih grobišč (vojaška grobišča, grobišča žrtev vojne in grobišča žrtev vojne – po vojni usmrčenih oseb), skladno z ZVG, izvajalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ).

Zakonodajalec se je za nov področni zakon odločil zaradi zagotavljanja učinkovitejšega urejanja področja prikritih vojnih grobišč. Namen novega zakona je, da v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom, z načeli in pravili o ravnanju z mrtvimi, določenimi z Ženevskimi konvencijami z dne 12. 8. 1949 in Dopolnilnimi protokoli z dne 8. 6. 1977 o zaščiti žrtev mednarodnih oboroženih spopadov, v skladu z Resolucijo 1481 o mednarodni obsodbi zločinov totalitarnih komunističnih režimov, ki jo je sprejela parlamentarna skupščina Sveta Evrope dne 25. 1. 2006, in z resolucijo Evropskega parlamenta z dne 2. 4. 2009 o evropski zavesti ureja naslednja vprašanja in postopke:

- odkrivanje prikritih vojnih grobišč, njihovo označevanje in vpis teh grobišč v register vojnih grobišč,
- dokončen dostojen pokop vseh žrtev vojnega in povojnega nasilja na ozemlju Republike Slovenije.

MGRT in MDDSZ sta 25. 11. 2015 podpisala *Zapisnik o razmejitvi pristojnosti organov po Zakonu o vojnih grobiščih ter Zakonu o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev*. Ministrstvu ugotavljata, da je razmerje med ZPVG PŽ in ZVG opredeljeno kot razmerje med posebnim in splošnim predpisom. ZPVG PŽ v celoti ureja postopke odkrivanja prikritih vojnih grobišč, zbiranja in obdelave podatkov, evidentiranja, začasne obeležitve in zavarovanja, potrjevanja domnevnih vojnih grobišč, identifikacijo, izvedbo pokopa, ureditev grobišča, pristojnost MGRT in Komisije. ZVG ostaja v veljavi za izvajanje celotnega varstva vojnih grobišč in se uporablja za vprašanja prikritih vojnih grobišč, ki niso drugače urejena z ZPVG PŽ.

Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč

Za vodenje aktivnosti pri postopku odkrivanja prikritih vojnih grobišč, v skladu z ZPVG PŽ in ZVG je Vlada Republike Slovenije imenovala Komisijo Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč (v nadaljnjem besedilu: Komisija).

Vlada Republike Slovenije je na 96. redni seji dne 12. 7. 2016 imenovala novo Komisijo (§t: 01201-4/2016/6), ki jo sestavljajo:

- Jože Dežman, Gorenjski muzej, predsednik
- Mitja Ferenc, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, član
- Anton Velušček, Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, član
- Milan Sagadin, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj, član
- Pavel Jamnik, MNZ/Policija, član
- Andrej Mihevc, Inštitut za raziskovanje Krasa, član
- Vida Deželak Barič, Inštitut za novejšo zgodovino, članica
- Boštjan Kolarič, Študijski center za narodno spravo, član
- Peter Sušnik, Nova Slovenska zaveza, član.

Komisija ima tajnika in njegovega namestnika. Delo tajnika Komisije opravlja javni uslužbenec MGRT.

Člani Komisije so skladno s 4. členom ZPVGŽ upravičeni do povračila stroškov, nastalih v zvezi z opravljanjem strokovnih nalog in do ustreznega nadomestila za njihovo dejansko opravljeno delo. Vlada Republike Slovenije je na 88. redni seji dne 19. 5. 2016 določila višino nadomestila za opravljanje strokovnih nalog članov Komisije (št. 13100-4/2016/3). Sejnino in stroške za udeležbo na seji MGRT obračuna na podlagi sklepa Vlade RS št. 01201-10/2008/5 in Uredbe o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih (Uradni list RS, št. 16/09, 107/10, 66/12, 51/13 in 6/15).

Sredstva za delo Komisije zagotavlja MGRT ter zanjo opravlja tudi strokovne, tehnične in administrativne naloge.

II. PROGRAM DELA KOMISIJE VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA REŠEVANJE VPRAŠANJ PRIKRITIH GROBIŠČ ZA LETO 2018

Vlada Republike Slovenije je 8. 3. 2018 (sklep št. 13100-1/2018/3) sprejela Finančni načrt dela Komisije za leto 2018 ter potrdila Program dela Komisije za leto 2018. Podlaga za pripravo programa dela in finančnega načrta Komisije je tretji odstavek 4. člena ZPVGŽ in 6. člen ZPVGŽ, ki določa postopek odkrivanja prikritih vojnih grobišč, ki obsega:

- zbiranje in obdelovanje podatkov o prikritih vojnih grobiščih in grobovih,
- evidentiranje prikritih vojnih grobišč in grobov, njihovo začasno obeležitev in zavarovanje,
- potrjevanje grobišč,
- skupinsko ali posamično identifikacijo, če je to mogoče,
- pokop žrtev,
- predlog za vpis grobišča v register vojnih grobišč in v register kulturne dediščine,
- ureditev grobišča.

Na podlagi sprejetega programa dela je MGRT izvedlo postopke izbora izvajalcev del. Z izbranimi izvajalci so bile sklenjene pogodbe o izvedbi del (potrjevanje/sondiranje, ureditev).

III. VODENJE AKTIVNOSTI PRI POSTOPKU VARSTVA IN ODKRIVANJA PRIKRITIH VOJNIH GROBIŠČ

Program dela Komisije za leto 2018 je bil, z nekaterimi izjemami¹, izveden v celoti.

¹ V teh primerih so izvedbi del nasprotovali lastniki zemljišč na katerih so prikrita vojna grobišča. Zaradi zavrnitve vseh ponudb in zaključku postopka brez oddaje naročila pa niso bila realizirana gradbena

Program je obsegal:

- ureditev 36 prikritih vojnih grobišč do faze, ki omogoča pripravo predloga za vpis grobišča v register vojnih grobišč na MDDSZ in posledično v register nepremične kulturne dediščine na MK,
- izkop in pokop žrtev iz 6 prikritih vojnih grobišč,
- potrditev oz. sondiranje 55 prikritih vojnih grobišč,
- izvlek odpadkov iz Brezna pri Debliških livadah.

MGRT je pred začetkom o predvidenih delih z dopisom obvestilo vse lastnike zemljišč na katerih so bile načrtovane aktivnosti pri odkrivanju in urejanju prikritih vojnih grobišč. MGRT je obvestilo 651 so/lastnikov zemljišč ter občine, upravne enote in župnije, na območju katerih se grobišča nahajajo.

Po sklepu Komisije so bila v programu za izkop posmrtnih ostankov predvidena predvsem prikrita grobišča s slovenskimi in romskimi žrtvami. Odkrivanje in urejanje prikritih grobišč žrtev tujih narodnosti se ureja z meddržavnimi sporazumi (meddržavne komisije).

Komisija je poleg tega izvajala tudi vse postopke v primeru naključno odkritih vojnih grobišč (13. člen ZPVGŽ), pri čemer mora po predhodnem postopku pristojnih organov (policija, državno tožilstvo in sodišče) nemudoma opraviti prekop in identifikacijo posmrtnih ostankov žrtev.

V letu 2018 je zaradi vdora nepooblaščenih oseb v zaščiten lokacijo vojnega grobišča Obrežje-grobišče Bunker v Radečah, prišlo do interventnega iznosa posmrtnih ostankov. Na podlagi podatkov iz antropološkega poročila izhaja, da so bili iznešeni posmrtni ostanki petih oseb.

V postopku odkrivanja prikritih grobišč vladna Komisija uspešno sodeluje s posamezniki (lastniki zemljišč, na katerih so prikrita vojna grobišča), civilno-družbenimi organizacijami in ustanovami, z Rimsko-katoliško cerkvijo ter drugimi pristojnimi organi (policija, državno tožilstvo, ministrstva).

V postopkih odkrivanja prikritih grobišč Komisija posebno pozornost posveča spoštljivemu ravnanju s posmrtnimi ostanki in predmeti najdenimi v prikritih vojnih grobiščih. Pred začetkom del na posamezni lokaciji prikritega vojnega grobišča so o tem obveščeni lastniki zemljišč in pristojni organi (občine, upravne enote in župnije). Izvajanje nalog na prikritem grobišču poteka strokovno, izvajalci so strokovno in tehnično usposobljeni. V postopek so vključeni ustrezni strokovnjaki (arheolog, fizični antropolog, forenzik). Dela potekajo pod nadzorom Komisije in Policije. Zagotovljeno je dosledno spoštljivo ravnanje s posmrtnimi ostanki žrtev in materialnimi ostanki, najdenimi pri izkopu žrtev iz prikritih grobišč. Izvajalec del je na javnem razpisu izbrano

---

pripravljala dela za dostop do posmrtnih ostankov v grobišču Jama pod Macesnovo gorico in zaščita odkritih posmrtnih ostankov.

podjetje arheološke stroke z referencami in vsemi potrebnimi zakonsko predpisanimi pogoji za opravljanje arheoloških izkopavanj. Ob izvedbi sondiranja in prekopov se vsak predmet sproti vnaša v predpisano dokumentacijo, ki vsebuje tudi fotografsko dokumentiranje in risarsko dokumentacijo. Z dokazi (predmeti), najdenimi pri prekopu ali sondiranju grobišč na podlagi ZPVGPPŽ, se ravna skladno z metodologijo, ki jo je 26. 1. 2006 predpisala Komisija (dokument št. 17400-22/2005-10) in jo je potrdila tudi Vlada Republike Slovenije. Metodologija določa arheološke in forenzične postopke dokumentiranja in shranjevanja najdenih predmetov. Najdene predmete, ki bi lahko pripomogli k skupinski ali morda celo individualni identifikaciji žrtev, zavaruje in analizira Policija, vsi ostali predmeti, ki imajo le zgodovinsko vrednost po Zakonu o kulturni dediščini, pa so oziroma bodo predani muzejskim institucijam. Po zaključku del na vsaki od lokacij prikritih vojnih grobišč je opravljena ustrezna antropološka in arheološka analiza ter pripravljeno dokumentirano zaključno poročilo.

Posmrtni ostanki žrtev so spoštljivo prepeljani v kostnico na pokopališču Dobrava v Mariboru, dostojno pokopani ali predani svojcem za pogreb v družinski grob.

Komisija pa v letu 2018 kljub prizadevanjem ni uspela pridobiti ustrezne lokacije za pokop posmrtnih ostankov romskih žrtev na pokopališču Žale. Na upravljavca pokopališča Žale je bila namreč naslovljena uradna vloga za pokop posmrtnih ostankov 54 žrtev iz grobišča Romov v Iški in 11 žrtev iz Mačkovca, ki je bila zavrnjena z argumentum pomanjkanja prostora.

Za namen hrambe vzorcev desnih stegnenic žrtev za morebitno nadaljnjo DNK analizo in identifikacijo, je MGRT v letu 2018 z Občino Škofja Loka sklenilo novo najemno pogodbo glede srednjega prekata kostnice na pokopališču Lipica v Škofji Loki.

Komisija je v letu 2018 naročila tudi načrt s tehničnimi rešitvami za enotno ureditev grobov žrtev iz prikritih vojnih grobišč, ki se bo tipsko uporabljal za ureditve vseh grobov, kjer so ali bodo pokopani iz prikritih grobišč prekopani posmrtni ostanki žrtev, ter izdelavo baze oz. prepisa rokopisnih zapornih knjig v elektronski seznam.

V sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki (arheologi, antropologi, forenziki) je Komisija pripravila tudi obsežno monografijo, v kateri je podrobneje predstavljeno opravljeno strokovno delo na podlagi izvajanja ZPVGPPŽ, od njegove uveljavitve leta 2015.

Komisija je v letu 2018 sodelovala tudi z Zvezo združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, ki je na Komisijo podala vlogo za sondiranje domnevnega groba padlega borca NOB ter vlogo za sondiranje območja na področju Tolmina. Na podlagi prejete dokumentacije je Komisija sprejela odločitev, da na obeh lokacijah opravi sondiranje.

V letu 2018 je imela Komisija osem (9) rednih sej. Na njih je Komisija razreševala vprašanja glede realizacije nalog v skladu s programom in postopki pri izvedbi nalog v zvezi s prikritimi grobišči.

IV. SODELOVANJE Z MINISTRSTVOM ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Sodelovanje Komisije in MDDSZ je bilo v letu 2018 uspešno. Konec novembra 2018 je bil podpisan Dogovor o prenosu spletne aplikacije Grobišča iz MDDSZ na MGRT. S podpisanim dogovorom je MGRT tako postalo upravljavec spletne aplikacije Grobišča, kar bo omogočilo izvedbo postopkov za njeno posodobitev in nadgradnjo. Ažurna baza je namreč osnovno orodje in predpogoj za izvrševanje vsakoletnega programa dela Komisije.

Komisija je v letu 2018 na MDDSZ podala tudi 40 predlogov za vpis v register vojnih grobišč.

V. FINANČNO POROČILO

Sredstva za delo Komisije v višini 480.000,00 EUR je zagotavljalo MGRT. Skladno s programom dela Komisije za leto 2018 so bila proračunska sredstva predvidena za vse stopnje postopka odkrivanja prikritih vojnih grobišč. Največ sredstev je Komisija namenila ureditvi in sondiranju grobišč.

Skupno je bilo na PP 160049 – Odkrivanje in označevanje prikritih vojnih grobišč, v obdobju leta 2018 realiziranih **356.723,00 EUR**, kar pomeni **74,32 %** realizacijo rabe proračunskih sredstev.

Manjša realizacija rabe proračunskih sredstev v letu 2018 je bila posledica zavrnitve vseh ponudb in zaključku postopka brez oddaje javnega naročila z naslovom Gradbena pripravljalna dela za dostop do posmrtnih ostankov v grobišču jama pod Macesnovo gorico in zaščita odkritih posmrtnih ostankov. Zaradi predolghih administrativnih postopkov Komisija v letu 2018 ni uspela realizirati še nekaj drugih načrtovanih aktivnosti.

Kljub manjši realizaciji rabe proračunskih sredstev to ni bistveno vplivalo na realizacijo samega programa dela Komisije v letu 2018.

VI. KONČNE UGOTOVITVE

Komisija ocenjuje, da se je ZPVGPŽ leta 2018 izvajal uspešno. Program je bil po vsebinski plati v večji meri realiziran. Zaradi načina in pogojev dela na področju prikritih vojnih grobišč bi bilo za učinkovitejše izvajanje ZPVGPŽ potrebno postopek izbire izvajalcev in sklenitev pogodb izvesti vsaj do 1. junija tekočega leta.

Poleg tega se kot večja težava pri izvajanju programa dela še vedno kažejo nepopolne in neažurne evidence podatkov o prikritih grobiščih. Pri postopkih odkrivanja prikritih vojnih grobišč se to občasno odrazi v drugačnih rezultatih od pričakovanih (npr. drugačno število žrtev, drugačna struktura žrtev, itd.).

Za nemoteno izvajanje programa dela Komisije je nujno potrebno doseči tudi čimprejšnji dogovor z MK glede protokola prevzema in hrambe materialnih ostankov iz prikritih grobišč v strokovnih inštitucijah (muzeji) ter postopek vnosa prikritih vojnih grobišč v register kulturne dediščine.

Pripravil:
Franc Stanonik
Tajnik Komisije

Dr. Jože Dežman
PRESEDNIK KOMISIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ
IN TEHNOLOGIJO
DIREKTORAT ZA NOTRANJI TRG
Sektor za storitve in proizvode
Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
KOMISIJA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA REŠEVANJE VPRAŠANJ PRIKRITIH GROBIŠČ

T: 01 400 35 64
F: 01 400 35 88
E: gp.mart@gov.si
www.mart.gov.si

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

Številka: 131-1/2019/3
Datum: 11. 12. 2018

Zadeva: Finančni načrt dela Komisije Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019

Komisija Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč je na 21. redni seji dne 11. 12. 2018 sprejela predlog finančnega načrta dela za leto 2019.

Sredstva za delo Komisije Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč so zagotovljena v Proračunu Republike Slovenije za leto 2019, 2130 - MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Proračunska postavka: 160049 – Odkrivanje in označevanje prikritih vojnih grobišč, Podprogram/ukrep/NRP: 2130-16-0009 Odkrivanje in označevanje prikritih grobišč

Plan 2019 = 500.000,00 EUR z DDV

**FINANČNI NAČRT DELA
KOMISIJE VLADE RS ZA REŠEVANJE VPRAŠANJ PRIKRITIH GROBIŠČ ZA LETO 2019**

	Postopek odkrivanja 6. člen ZPVGPŽ (Ur.l. RS, št. 55/15)	Znesek
1.	Zbiranje in obdelava podatkov o prikritih vojnih grobiščih in grobovih, nadgradnja računalniške baze prikritih vojnih grobišč	20.000,00 EUR
2.	Potrjevanje grobišč/sondiranje	20.000,00 EUR
3.	Gradbena pripravljalna dela za dostop do posmrtnih ostankov v grobišču Jama pod Macesnovo gorico, zaščita odkritih posmrtnih ostankov	250.000,00 EUR

4.	Prekopi, tudi interventni na podlagi 13. člena ZPVGPDŽ	20.000,00 EUR
5.	Brezno pri Debliških livadah (iznos in arheološka obdelava predmetov za identifikacijo)	20.000,00 EUR
6.	Stroški, povezani s pripravo in prevzemom predmetov trajne hrambe v pristojne muzeje	10.000,00 EUR
7.	Pokop in ureditev grobov na pokopališčih	50.000,00 EUR
8.	Ureditev grobišč	50.000,00 EUR
9.	Delo komisije (sejnine in stroški članov komisije, strokovna literatura, oprema, nadomestila za strokovno delo članom komisije)	15.000,00 EUR
10.	Iznos posmrtnih ostankov (Koščevo in Mihčevo brezno)	20.000,00 EUR
11.	Spietna stran komisije	5.000,00 EUR
12.	Indeksacija digitaliziranih zaporniških knjig	20.000,00 EUR
	Skupa	500.000,00 EUR

 Pripravil:
 Franc Stanonik
 Tajnik Komisije

 Dr. Jože DEŽMAN
 PREDSEDNIK KOMISIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ
IN TEHNOLOGIJO**

DIREKTORAT ZA NOTRANJI TRG
Sektor za storitve in proizvode

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
KOMISIJA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA REŠEVANJE VPRAŠANJ PRIKRITIH GROBIŠČ

T: 01 400 35 64
F: 01 400 35 88
E: gp.mgrt@gov.si
www.mgrt.gov.si

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

Številka: 131-1/2019/2
Datum: 11. 12. 2018

Zadeva: Program dela Komisije Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019

I. UVOD

Varstvo vojnih grobišč in varstvo prikritih vojnih grobišč je v Republiki Sloveniji urejeno z:

- Zakonom o vojnih grobiščih (Uradni list RS, št. 65/03, 72/09 in 32/17, v nadaljnjem besedilu: ZVG) in
- Zakonom o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15, v nadaljnjem besedilu: ZPVG PŽ).

Varstvo vojnih grobišč in varstvo prikritih vojnih grobišč je v pristojnosti Republike Slovenije.

Vlada Republike Slovenije

Državni zbor Republike Slovenije je 09. 07. 2015 sprejel Zakon o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev, ki je bil 24. 07. 2015 objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 55/2015, veljati pa je začel 08. 08. 2015. ZPVG PŽ v 3. členu določa, da je za varstvo prikritih vojnih grobišč pristojno ministrstvo, pristojno za pokopališko in pogrebno dejavnost ter urejanje pokopališč, torej Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: MGRT). Do sprejetja ZPVG PŽ je varstvo vseh vojnih grobišč (vojaška grobišča, grobišča žrtev vojne in grobišča žrtev vojne – po vojni usmrčenih oseb), skladno z ZVG, izvajalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ).

Zakonodajalec se je za nov področni zakon odločil zaradi zagotavljanja učinkovitejšega urejanja področja prikritih vojnih grobišč. Namen novega zakona je, da v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom, z načeli in pravili o ravnanju z mrtvimi, določenimi z Ženevskimi konvencijami z dne 12. 8. 1949 in Dopolnilnimi protokoli z dne 8. 6. 1977 o zaščiti žrtev mednarodnih oboroženih spopadov, v skladu z Resolucijo 1481 o mednarodni obsodbi zločinov totalitarnih komunističnih režimov, ki jo je sprejela parlamentarna skupščina Sveta Evrope dne 25. 1. 2006, in z resolucijo Evropskega parlamenta z dne 2. 4. 2009 o evropski zavesti ureja naslednja vprašanja in postopke:

- odkrivanje prikritih vojnih grobišč, njihovo označevanje in vpis teh grobišč v register vojnih grobišč,
- dokončen dostojen pokop vseh žrtev vojnega in povojnega nasilja na ozemlju Republike Slovenije.

MGRT in MDDSZ sta dne 25. 11. 2015 podpisala *Zapisnik o razmejitvi pristojnosti organov po Zakonu o vojnih grobiščih ter Zakonu o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev*. Ministrstvu ugotavljata, da je razmerje med ZPVG PŽ in ZVG opredeljeno kot razmerje med posebnim in splošnim predpisom. ZPVG PŽ v celoti ureja postopke odkrivanja prikritih vojnih grobišč, zbiranja in obdelave podatkov, evidentiranja, začasne obeležitve in zavarovanja, potrjevanja domnevnih vojnih grobišč, identifikacijo, izvedbo pokopa, ureditev grobišča, pristojnost MGRT in Komisije. ZVG ostaja v veljavi za izvajanje celotnega varstva vojnih grobišč in se uporablja za vprašanja prikritih vojnih grobišč, ki niso drugače urejena z ZPVG PŽ .

Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč

Za vodenje aktivnosti pri postopku odkrivanja prikritih vojnih grobišč, v skladu z ZPVG PŽ in ZVG je Vlada Republike Slovenije imenovala Komisijo Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč (v nadaljnjem besedilu: Komisija).

Vlada Republike Slovenije je na 96. redni seji dne 12. 7. 2016 imenovala novo Komisijo (št. 01201-4/2016/6), ki jo sestavljajo:

- Jože Dežman, Gorenjski muzej, predsednik
- Mitja Ferenc, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, član
- Anton Velušček, Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, član
- Milan Sagadin, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj, član
- Pavel Jamnik, MNZ/Policija, član
- Andrej Mihevc, Inštitut za raziskovanje Krasa, član
- Vida Deželak Barič, Inštitut za novejšo zgodovino, članica
- Boštjan Kolarič, Študijski center za narodno spravo, član
- Peter Sušnik, Nova Slovenska zaveza, član

Komisija ima tajnika in njegovega namestnika. Delo tajnika komisije opravlja javni uslužbenec MGRT.

Sredstva za delo Komisije zagotavlja MGRT ter zanjo opravlja tudi strokovne, tehnične in administrativne naloge.

II. PROGRAM DELA KOMISIJE VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA REŠEVANJE VPRAŠANJ PRIKRITIH GROBIŠČ ZA LETO 2018

Program dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč je bil sprejet na 21. redni seji dne 11. 12. 2018.

Podlaga za pripravo Programa dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč za leto 2019 je tretji odstavek 4. člena ZPVG PŽ in 6. člen ZPVG PŽ, ki določa, da postopek odkrivanja prikritih vojnih grobišč obsega:

- zbiranje in obdelovanje podatkov o prikritih vojnih grobiščih in grobovih,
- evidentiranje prikritih vojnih grobišč in grobov, njihovo začasno obeležitev in zavarovanje,
- potrjevanje grobišč,
- skupinsko ali posamično identifikacijo, če je to mogoče,
- pokop žrtev,
- predlog za vpis grobišča v register vojnih grobišč in v register kulturne dediščine,
- ureditev grobišča.

Za postopek odkrivanja prikritih vojnih grobišč je Komisija izbrala lokacije, ki so jih v bazi Evidenca prikritih grobišč v Republiki Sloveniji v obdobju 2000 - 2009 na podlagi takrat dostopnih podatkov označili s stopnjo zanesljivosti 2 in 3. Evidenca prikritih grobišč v RS se je izboljšala tudi na podlagi opravljenega dela po programu dela Komisije v letu 2018.

1. Zbiranje in obdelava podatkov o prikritih vojnih grobiščih in grobovih - urejanje evidenc in baze

Na podlagi izkušenj izvajanja aktivnosti pri postopkih odkrivanja prikritih vojnih grobišč v letih 2015 – 2018 se je Komisija odločila, da bo tudi v letu 2019 ena njenih prednostnih nalog ureditev in dopolnitev baze vojnih grobišč z ustreznimi evidencami in ažurnimi podatki. Na podlagi prenosa upravljanja spletne aplikacije Grobišča iz MDDSZ na MGRT, bo Komisija omenjeno aplikacijo v letu 2019 vsebinsko nadgradila, saj se je situacija v zadnjih letih tako na terenu, kot v vsebini bistveno spremenila. Gre za popravke in nadgradnjo preko 600 lokacij na več kot 10 vnosih (lokacija, opis, dostop, narodnost, status, opombe, viri in literatura, fotografije)

in za vpis okoli 150 novih lokacij. Podatke pa bo Komisija pridobivala tudi v sodelovanju z ustreznimi domačimi in tujimi ustanovami (državni arhivi, inštituti itd.).

V letu 2019 bo Komisija vzpostavila tudi svojo spletno stran, na kateri bo predstavljeno njeno delo in pomembnejši dokumenti.

Poleg navedenega je drugi predpogoj za nemoteno izvedbo programa dela Komisije predhodna komunikacija z lokalnimi skupnostmi (občina, upravna enota, cerkvena skupnost) ter predhodno seznanjanje in uskladitev z lastniki zemljišč glede posegov na njihovih zemljiščih.

V letu 2019 bo Komisija nadaljevala tudi z indeksacijo digitaliziranih zaporniških knjig.

2. Evidentiranje prikritih vojnih grobišč in grobov, njihova začasna obeležitev in zavarovanje

Komisija bo po potrebi (poškodbe, odstranitve) znova začasno obeležila in zavarovala prikrita vojna grobišča iz Evidence prikritih grobišč oziroma bo začasno obeležila in zavarovala prikrita vojna grobišča, ki bodo na novo evidentirana.

3. Potrjevanje grobišč/sondiranje

Za potrditev/sondiranje in raziskavo bo Komisija izbrala lokacije¹, ki so v bazi Evidence prikritih grobišč v RS v obdobju 2000 - 2009 na podlagi razpoložljivih virov označene po stopnji zanesljivosti s 3 (lokacija na terenu ni natančno znana, a so viri o grobišču zanesljivi).

4. Potrjevanje/sondiranje (priprava na izkop) grobišča Jama pod Macesnovo gorico ter zaščita posmrtnih ostankov pred iznosom, predvidenim v letu 2020

Ker v letu 2018, zaradi zavrnitve vseh ponudb in zaključku postopka brez oddaje javnega naročila glede gradbenih pripravljalnih del za dostop do posmrtnih ostankov v grobišču Jama pod Macesnovo gorico, takšno sondiranje ni bilo izvedeno, bo Komisija v letu 2019 ponovila javni razpis.

Zaradi posebnih tehničnih zahtev oziroma postopka potrjevanja prikrita vojna grobišča Jama pod Macesnovo gorico je Komisija to prikrto vojno grobišče umestilo v poseben sklop potrjevanja grobišča.

¹ Število potrditev, prekopov in ureditev je odvisno od prehodne uskladitve za poseg na zemljišču z lastniki zemljišč, na katerih so prikrita vojna grobišča. V primeru izrecnega nestrinjanja in nepristanka lastnika zemljišča, na katerem je prikrto vojno grobišče, s posegom na njegovem zemljišču, bo Komisija seznam lokacij prikritih vojnih grobišč predvidenih za potrditev/sondiranje, izkop in ureditev v letu 2019, sproti dopolnjevala z enakovredno lokacijo grobišča.

Po do sedaj znanih podatkih iz evidence (baze) prikritih vojnih grobišč gre v primeru grobišča Jama pod Macesno gorico za eno največjih grobišč slovenskih žrtev. Po predvidevanjih Komisije bodo postopki potrjevanja, prekopa in ureditve grobišča trajali nekaj let.

Po opravljenih gradbenih pripravljalnih delih za dostop do posmrtnih ostankov v grobišču Jama pod Macesno gorico bo Komisija zagotovila tudi zaščito odkritih posmrtnih ostankov pred njihovim iznosom, predvidenim v letu 2020.

5. Prekopi

Skladno z zakonom, bo Komisija v okviru postopkov odkrivanja prikritih vojnih grobišč v letu 2019 v letni program dela (prekop in pokop) vključila prikrita vojna grobišča z žrtvami iz vrst slovenskega in romskega prebivalstva. Glede prekopov nemških žrtev bo Komisija v letu 2019 sodelovala tudi z Nemško zvezo za oskrbo vojnih grobov.

Komisija bo v sklop prekopov vključila tudi individualne in družinske pobude za izkope, ki jih bodo podali svojci žrtev.

V primeru pozitivnega sondiranja bo Komisija v letu 2019 opravila tudi prekop posmrtnih ostankov žrtev iz prikritega grobišča Kanižarica.

Postopki prekopa žrtev morajo biti izvedeni skladno z Zakonom o vojnih grobiščih (Uradni list RS, št. 65/03, 72/09 in 32/17) in z Zakonom o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15). Odkrivanje vojnih grobišč in prekop žrtev mora biti izvedeno v skladu s pravili arheološke in antropološke stroke. Nadzor nad izvajanjem del bo vodila Komisija. Način pokopa žrtev bo določila Komisija.

Poleg izvedbe prekopov po seznamu iz Evidence prikritih vojnih grobišč, bo Komisija prekope izvajala tudi skladno s 13. členom ZPVG PŽ, ki ureja naključno odkrita vojna grobišča.

6. Brezno pri Debliških livadah

Komisija v letu 2019 načrtuje, da se bodo iz Brezna pri Debliških livadah predhodno iznesli predmeti, ki so se nahajali pod komunalnimi odpadki. Iznos predmetov bo opravljen pod arheološkim nadzorom, skupaj z osnovnim čiščenjem in predajo v hrambo. V primeru najdbe človeških posmrtnih ostankov, se bo opravil tudi njihov iznos.

7. Identifikacije

Skladno s 10. členom ZPVGPD bo v primerih, ko je to mogoče, Komisija zagotavljala identifikacijo posmrtnih ostankov slovenskih žrtev tudi z odvzemom vzorcev DNK za morebitno naknadno analizo.

S tem v zvezi se je že leta 2016, na primeru žrtev iz grobišča v rudniškem rovu sv. Barbare v Hudi Jami, vzpostavila dobra praksa vključitve Nacionalnega forenzičnega laboratorija Generalne policijske uprave v postopke vzorčenja oz. odvzema vzorcev iz desnih stegnic žrtev za morebitno nadaljnjo DNK analizo in identifikacijo. Po sklepu Komisije so odvzeti vzorci, pod strokovnim nadzorom Nacionalnega forenzičnega laboratorija Generalne policijske uprave, ustrezno hranjeni v srednjem prekatu kostnice v Škofji Loki, ki ga ima MGRT v najemu. Na enak način bodo odvzeti vzorci v vseh primerih prekopov iz 5. točke.

Tudi najdeni predmeti pri prekopu ali sondiranju grobišč, ki bi lahko pripomogli k identifikaciji žrtev so zavarovani in evidentirani skladno z načeli forenzične in arheološke stroke ter metodologijo, ki jo je predpisala Komisija. Vsak predmet, ki je najden pri izkopu grobišča, izvajalec in policija zavarujeta in evidentirata skladno z načeli forenzične in arheološke stroke. Metodologijo izvedbe sondiranj in prekopov je sprejela Komisija, ki zagotavlja, da se najdeni predmeti zavarujejo, evidentira se tudi mesto najdbe predmeta, posamezni predmet pa se poveže s konkretnim človeškim skeletnim ostankom. V primeru, ko obstaja možnost povezave predmeta s skeletnim ostankom, se na njegovi podlagi poskuša ugotoviti identiteto osebe, ki ji je predmet pripadal.

Protokol prevzema in hrambe materialnih virov in drugih predmetov najdenih v grobiščih se trenutno še usklajuje med Komisijo in Ministrstvom za kulturo (v nadaljnjem besedilu: MK). V finančnem načrtu za leto 2019 pa ima Komisija predvidena in zagotovljena sredstva za stroške, povezane s pripravo in prevzemom predmetov trajne hrambe v pristojne muzeje. Materialni ostanki najdeni v grobiščih v minulih letih, se hranijo v Muzeju novejših zgodovine Slovenije ali v katerem drugem pokrajinskem muzeju.

8. Kostnica na pokopališču Lipica pri Škofji Loki

MGRT ima z Občino Škofja Loka sklenjeno najemno pogodbo glede srednjega prekata kostnice na pokopališču Lipica pri Škofji Loki. V kostnici se shranjujejo vzorci desnih stegnic žrtev za morebitno nadaljnjo DNK analizo in identifikacijo. Ker se najemna pogodba izteče 30. 9. 2018, bo MGRT v letu 2019 pravočasno podaljšalo oziroma sklenilo novo najemno pogodbo.

9. Pokop žrtev

V okviru postopka odkrivanja prikritih vojnih grobišč ima Komisija posebno pristojnost odločanja o vrsti pokopa posmrtnih ostankov žrtev novoodkritih grobišč.

V letu 2019 Komisija predvideva pokop žrtev iz grobišča ID 110 Zaplana - Grobišče pod Strmico, na pokopališču v Dolenjem Logatcu. Svoje aktivnosti pa bo Komisija ponovno usmerila tudi v pridobitev ustrezne lokacije za pokop posmrtnih ostankov žrtev na osrednjem pokopališču Žale v Ljubljani. Dosedanja prizadevanja za pridobitev ustreznega pokopnega mesta na pokopališču Žale ter pogovori z Mestno občino Ljubljana oz. upravljavcem pokopališča Žale namreč niso bila uspešna. Pri tem Komisija poudarja, da se je postopek odkrivanja prikritih grobišč že začel izvajati tudi na področju osrednje Slovenije, ki gravitira na Ljubljano.

Po pridobitvi ustreznega pokopnega mesta na osrednjem pokopališču Žale v Ljubljani se na tej lokaciji najprej predvideva pokop posmrtnih ostankov umorjenih Romov z Mačkovca, Iške in Sodražice.

V naslednjih letih pa bo zaradi prekopa večjega števila žrtev iz grobišča Jama pod Macesnovo gorico potrebno na pokopališču Žale zagotoviti tudi večje, monumentalno pokopno polje.

Pokopi se bodo v letu 2019 po potrebi izvedli tudi na kraju najdbe grobišča oziroma v kostnici ali v družinskem grobu na zahtevo svojcev žrtve.

V zvezi s pokopi žrtev iz prikritih vojnih grobišč Komisija v letu 2019 načrtuje tudi ureditev grobov na pokopališčih, v skladu z načrtom s tehničnimi rešitvami za enotno ureditev grobov žrtev iz prikritih grobišč, ki ga je naročila v letu 2018. Za leto 2019 Komisija tako predvideva ureditev petih grobov (Begunje pri Cerknici – žrtve iz Krimske jame in Mačkovca ter Prigorica – žrtve iz Žiglovice ter Konfina 1 in Konfina 2).

10. Geodetske storitve

Komisija bo za potrebe ureditve grobišč in za pripravo predloga za vpis v register vojnih grobišč po potrebi uporabila tudi geodetske storitve s katerimi bo uredila parcelne meje, določila funkcionalno zemljišče na katerem stoji grobišče, določila omejitve lastninske pravice (za morebitno povračilo škode) ali omogočila odkup dela zemljišča.

11. Ureditev grobišč

Komisija v letu 2019 načrtuje ureditev tistih grobišč, ki so bila potrjena v letu 2018. Z ureditvijo predvidenih lokacij bo Komisija izenačila stanje raziskanih in urejenih grobišč, ki bodo tako primerna za vpis v register vojnih grobišč pri MDDSZ in vpis v register nepremične kulturne dediščine pri MK, skladno z zakonom, ki ureja varstvo kulturne dediščine.

Komisija bo tudi v letu 2019 pripravila predloge za vpis v register vojnih grobišč pri MDDSZ, ki se vodi po ZVG. Na podlagi vpisa v register vojnih grobišč bo MK grobišča vneslo tudi v register kulturne dediščine. Postopek vnosa v register kulturne dediščine je še vedno predmet usklajevanja med Komisijo in MK.

Pred predajo grobišč v oskrbo MDDSZ bo potrebno urediti tudi zaraščeno okolico in dostope tistih grobišč, ki so že bila urejena do leta 2017.

Komisija pa bo nadaljevala tudi prizadevanja za dokončno ureditev Hude jame.

12. Delo komisije (sejnine in stroški članov komisije, strokovna literatura, oprema, nadomestila za strokovno delo članom komisije)

Sejnine in stroške za udeležbo na seji MGRT obračuna na podlagi sklepa Vlade RS št. 01201-10/2008/5 in Uredbe o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih (Uradni list RS, št. 16/09, 107/10, 66/12, 51/13 in 6/15).

Člani komisije so skladno s 4. členom ZPVGŽ upravičeni do povračila stroškov, nastalih v zvezi z opravljanjem strokovnih nalog in do ustreznega nadomestila za njihovo dejansko opravljeno delo. Vlada Republike Slovenije je na 88. redni seji dne 19. 5. 2016 določila višino nadomestila za opravljanje strokovnih nalog članov Komisije (št. 13100-4/2016/3).

Komisija bo v letu 2019 okrepila tudi mednarodno sodelovanje s pristojnimi inštitucijami držav, katerih državljani so žrtve v prikritih vojnih grobiščih na območju Republike Slovenije. Komisija bo predvsem okrepila sodelovanje z Republiko Hrvaško v okviru Medvladne mešane komisije, pa tudi z Republiko Avstrijo in Zvezno republiko Nemčijo.

MGRT bo tudi v letu 2019 zagotavljalo potrebno ustrezno opremo za delo Komisije.

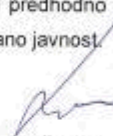
Komisija je v minulem obdobju vzpostavila dobro prakso in ustrezen postopek odkrivanja prikritih vojnih grobišč, ki omogoča spoštljivo in uspešno izvajanje zakonskih nalog, do žrtev in njihovih svojcev. Za še lažje in uspešnejše izvajanje postopka odkrivanja prikritih vojnih grobišč bo Komisija v letu 2019 še izboljšala komunikacijo z lastniki in upravljavci zemljišč na katerih so

prikrita vojna grobišča, dodatno pa bo o načrtovanih letnih dejavnostih predhodno obveščala lokalne skupnosti, upravne enote, lokalne verske skupnosti in zainteresirano javnost.

Priloge:

Franc Stanonik
Tajnik Komisije

Dr. Jože DEŽMAN
PRESEDNIK KOMISIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ
IN TEHNOLOGIJO
DIREKTORAT ZA NOTRANJI TRG
Sektor za storitve in proizvode
Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
KOMISIJA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA REŠEVANJE VPRAŠANJ PRIKRITIH GROBIŠČ

T: 01 400 35 64
F: 01 400 35 88
E: gp.mart@gov.si
www.mart.gov.si

Številka: 131-3/2019/1
Datum: 11.12.2018

**Zapisnik 21. redne seje
Komisije Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč
dne 11.12.2018 ob 12.00, mala sejna soba v 3. nadstropju MGRT,
Kotnikova 5, Ljubljana**

Članom komisije je bil sklic seje posredovan po elektronski pošti 27.11.2018.

Sklic seje in gradivo je bilo članom komisije posredovano na naslove:

- Jože Dežman: jdmemores@gmail.com,
- Pavel Jamnik: pavel.jamnik@policija.si,
- Andrej Mihevc: andrej.mihevc@guest.arnes.si,
- Milan Sagadin: sagadin.milan@gmail.com,
- Vida Deželak Barič: vida.dezelak-baric@inz.si,
- Anton Velušček: anton.veluscek@zrc-sazu.si,
- Boštjan Kolarič: bostjan.kolaric@scnr.si,
- Peter Sušnik: peter@susnik.si,
- Mitja Ferenc: ferenc.mitja@guest.arnes.si,

Prisotni člani komisije:

1. Jože Dežman, predsednik,
2. Peter Sušnik
3. Pavel Jamnik
4. Boštjan Kolarič
5. Vida Deželak Barič

Opravičeni:

Mitja Ferenc, Anton Velušček, Milan Sagadin, Andrej Mihevc

Na seji je bila navzoča tudi Kristina Maver Klemenc.

Seja komisije je trajala od 12.00 do 13.15.

Predsednik komisije dr. Dežman je vse člane komisije uvodoma pozdravil in opravičil napovedano odsotnost Mitje Ferenca, Antona Veluščka, Milana Sagadina in Andreja Mihevca.

Predsednik je v nadaljevanju predlagal dnevni red:

1. Poročilo o delu 2018, program dela 2019 in finančni načrt dela 2019
2. Razno

SKLEP št. 1; *Predlagani dnevni red je sprejet.*

SKLEP št. 2; *Komisija potrjuje zapisnik 20. redne seje.*

SKLEP št. 3; *Komisija potrjuje Poročilo o delu Komisije za leto 2018, Program dela Komisije za leto 2019 in Finančni načrt dela Komisije za leto 2019.*

AD 3) Komisija s tem sklepom potrjuje dopolnitve poročila in programa dela, ki so bile članom Komisije posredovane po elektronski pošti.

SKLEP št. 4; *Gradivo za pripravo razpisne dokumentacije za javno naročilo glede gradbenih pripravljalnih del za dostop do posmrtnih ostankov v grobišču Jama pod Macesnovo gorico ter zaščita odkritih posmrtnih ostankov, se odda v postopek objave.*

AD 4) V gradivu za pripravo razpisne dokumentacije se bo dodalo obveznost potencialnih ponudnikov, da pred oddajo svoje ponudbe obvezno opravijo ogled terena v terminu, ki ga bo določila Komisija. Ob izvajanju del se bo zagotovil tudi gradbeni nadzor in nadzor Komisije, ki se bo moral porazdeliti med člane Komisije.

SKLEP št. 5; *V januarju se na MGRT organizira interni sestanek (dr. Dežman, dr. Ferenc, Sušnik) na temo nadgradnje spletne aplikacije Grobišča.*

AD 5) Dogovor o prenosu spletne aplikacije Grobišče iz MDDSZ na MGRT je podpisan. Trenutno potekajo aktivnosti z MJU za odprtje vseh potrebnih komunikacijskih poti in dostopov do SVN repozitorija. Vnos novih podatkov se po zagotovitvi dosedanjega vzdrževalca aplikacije lahko šteje za migracijo in je posledično lahko del vzdrževanja.

SKLEP št. 6; *Januarja se organizira 22. redna seja Komisije, na kateri se bodo obravnavali preostali razpisi, naročilnice in lokacije, na katerih bodo predvidena dela v letu 2019.*

SKLEP št. 7; *Če bo po opravljenem sondiranju zemljišča v Tolminu grobišče potrjeno, se bo šlo v izkop. Izvajalca je potrebno obvestiti, da morajo o predvidenem terminu sondiranja obvestiti Komisijo najmanj 1 teden pred pričetkom del.*

AD 7) S strani MNZ smo prejeli soglasje za izvedbo sondiranja za policijsko postajo v Tolminu.

SKLEP št. 8; *Pridobivanje soglasij za izvedbo del s strani lastnikov zemljišč bo tudi v letu 2019 obveznost izvajalcev.*

AD 8) Izvajalci del so najbolj kompetentni za pojasnitev del lastnikom zemljišč o poteku predvidenih del. V letu 2019 bo tudi število lokacij manjše, kar bo izvajalcem omogočilo hitrejšo pridobivanje soglasij.

SKLEP št. 9; *Za Občino Kamnik se pripravi odgovor, da Komisija nima zadržkov oz. dodatnih pogojev glede lokacije, kjer je že bilo opravljeno sondiranje in iznos posmrtnih ostankov, glede izbrisa iz registra vojnih grobišč pa se morajo obniti na MDDSZ.*

SKLEP št. 10; *Pavel Jamnik do januarske seje Komisije pripravi poročilo, kakšno pobudo bi morala Komisija oblikovati, da bi prišli do učinkovitejše izvedbe DNK-identifikacij.*

AD 10) V Republiki Sloveniji trenutno ni urejene zakonodaje s področja DNK. Že pred leti je obstajala pobuda, da bi bilo potrebno oblikovati temeljni zakon s področja DNK-analiz. Šele znotraj takšnega zakona bi se lahko umestila baza domnevnih sorodnikov žrtev.

Pripravila:
Kristina Maver Klemenc
MGRT

Kubi

Dr. Jože Dežman
Dr. Jože Dežman, l.r.
PRESEDNIK KOMISIJE